

Høyanger kommune

eld kraft vatn

Folkemøte på Kyrkjebø
24.06.26

www.hoyanger.kommune.no

1

Agenda for folkemøte
på Kyrkjebø 24.06.26

- Innleiing og no situasjon ved ordførar
- Gjennomgang frå tenesteområde helse og omsorg
- Gjennomgang frå tenesteområde Samfunn
- Spørsmål og svar
- Avslutning

www.hoyanger.kommune.no eld kraft vatn

2

Høyanger kommune

eld kraft vatn

Folkemøte 24.juni 2026
Tilrådingar frå Folkehelseinstituttet

www.hoyanger.kommune.no

3

Rapport frå Folkehelseinstituttet

- På grunn av høge verdiar av aluminium i drikkevatnet fra Kyrkjebø vassverk over tid, bad vi Folkehelseinstituttet om ei fagleg vurdering av situasjonen.
- Utkast til rapport kom 18.juni og vart presentert for kommuneoverlegen i møte på morgonen som orienterte vidare til kommunalsjef. Kommunestyre vart orientert same dag.
- Under møtet med FHI kom det fram at situasjonen vart vurdert som betydeleg meir alvorleg enn først antatt. I følge FHI si førebelse vurdering kan aluminiumsnivå som er målt i drikkevatnet fra Kyrkjebø vannverk medføre helseskadelege effektar.
- Rapportutkastet seier at barn, og særleg små barn, er betrakta som den mest sårbare gruppa ved eksponering for dei påviste aluminiumsnivået.
- FHI opplyste vidare at dei har undersøkt mulege konsekvenser av den langvarige eksponeringa, og at denne kan føre til skader på nervesystemet som kan være irreversible

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

4

Rapport frå Folkehelseinstituttet

- På bakgrunn av desse vurderingane ga FHI ei klar tilråding om totalt drikkeforbud for vatn fra Kyrkjebø vannverk inntil målingar viser at aluminiumsnivå igjen ligg under gjeldande grenseverdi.
- Videre tilrådte FHI at det fremover blir gjennomført hyppige vassprøvar for å overvåke utviklinga, samt at aluminiumsnivå i luft vert målt regelmessig både på Kyrkjebø og i Høyanger.
- FHI tilrår og at alle barn som har drukke vatn frå vassverket i perioden fra 2021 og fram til i dag, blir følgt opp med regelmessige helsekontrollar i åra som kjem for å kunne avdekke eventuelle seinverknader av eksponeringa.
- **Dette var bakgrunn for at kommunen bad innbyggjarane ikkje bruke vatnet til drikke eller matlaging**

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

5

Oppfølging

Tor Larsen – kommunepsykolog

Mobilnr : 474 57 006

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

6

 Høyanger kommune

eld kraft vatn

Onsdag, 24 juni 2026

Orientering frå Samfunn

www.hoyanger.kommune.no

7

Roller

- Tenesteområde Samfunn
- 5 fageiningar
 - Plan, prosjekt og Forvaltning
 - Bygg og Eigedom
 - Kultur og Mangfald
 - Beredskap
 - **Kommunalteknisk inkl VA**

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

8

Kommunalteknisk VA

- Driftar 6 vassverk
- Sentrale eksterne aktørar
 - Mattilsynet
 - SunnLab AS
 - Folkehelseavdelinga Kinn
 - FHI
 - Kommuneoverlege

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

9

Høyanger kommune

- Hovedansvaret for trygt drikkevatt, inkl drift av vassverk og beredskap

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

10

Mattilsynet

- Mattilsynet godkjenne vassverk og føre tilsyn og krev nødvendige forbedringer ved avvik

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

11

SunnLab AS

- Leverandør av kjemiske og mikrobiologiske analyser på vatn, avløp, miljø og næringsmiddel

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

12

Folkehelseavdelinga

- Interkommunalt samarbeid mellom Askvoll, Bremanger, Fjaler, Høyanger, Kinn, Sunnfjord og Stryn kommune
- Kinn kommune er vertskommune
- Samarbeidet skal bidra til å oppfylle kommunane sitt ansvar til innbyggjarane i høve miljøretta helsevern, smittevern og førebyggjande samfunnsmedisinsk rådgjeving/folkehelse

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

13

FHI

- Folkehelseinstituttet er eit statleg forvaltingsorgan underlagt Helse- og omsorgsdepartementet.
- Kjent for de fleste frå pandemien.

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

14

Bakgrunn for situasjon

- I Norge har me ei tiltaksgrense på 0,2 mg/l for aluminium i drikkevatn ut frå estetikk (misfaring/smak) og prosessteknisk kontroll, medan Verdens helseorganisasjon (WHO) ligg på 0,9 mg/l som helsebasert referanseverdi.

Bakgrunn for situasjon

- Det er over fleire år registrert aluminiumskonsentrasjonar i drikkevatnet, over nasjonal tiltaksverdi. Målingane tilbake til 2011 viser en snitt middelfverdi på 293 µg/L, fordelt på 150 målingar i perioden.
- Årsaka er identifisert som restaluminium frå fellingskjemikalie brukt i vassbehandlinga.

Pågåande tiltak

- Utspyling av nettet gjennomført
- Lokal måling av vasskvalitet i vassverk og på nett.
- Auka frekvens av prøvetaking til laboratorium (Sunnlab AS).
- Innhenta ekstern ekspertise (Asplan Viak) på vatn rundt tema: "alternativ til drift/bruk av Pax".

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

17

Pågåande tiltak

- Gjennomgang og evaluering av rutinar på drift og avviksbehandling
- Starta arbeid med erstatning av dagens råvasskilde (grunnvassboring)

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

18

Tidslinje siste periode

19.11.25	Analysesresultat frå abonnent der aluminiums nivå blir påpeika.
24.11.25	Vidaresende mail og analysesresultat til kommuneoverlegen for uttale.
25.11.25	Svar frå kommuneoverlege
05.12.25	Ny kontakt frå kommuneoverlegen der det blir råda til å ta kontakt med folkehelseavdelinga i Kinn.
05.12.25	Mail sendt FHA Kinn. Ingen tilbakemelding.
05.03.26	Ny mail til FHA Kinn
06.03.26	Svar frå fha Kinn
26.03.26	Kontakta Mattilsynet.
27.03.26	Svar frå Mattilsynet.
30.03.26	Ny kontakt frå abonnent ang nytt analyse svar.
16.04.26	Svar ut til abonnent.
22.05.26	Bekymringsmelding frå abonnent.
27.05.26	Kontakta kommuneoverlege for nærmare utgreing
03.06.26	Skriv sendt innklagarar Kyrkjebø
18.06.26	Drikkeforbud.

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

19

Melding frå FHI

- Drikkeforbud innført 18.06.2026
- Høyanger kommune har motteke ei tilråding frå Folkehelseinstituttet (FHI) om å innføre drikkeforbud for vatn frå Kyrkjebø vassverk. Dette inneber at vatnet ikkje skal drikkast eller nyttast til matlaging, men kan nyttast til alle andre føremål.

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

20

Iverksatte tiltak

- Informasjon
- Kriseleiing
- Naudvatn distribuert
- Saniteten bidrar til innbyggjare med spesielle behov

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

21

Kartlegging

- Etablere ei tidslinje 2011 – 2026
- Omfattande arbeid pågår
 - Ekstern bistand
 - Dokumenter inkl planverk
 - Rapporter
 - Målingar, analyser
 - Avvik
 - Utførte/ikkje utførte tiltak
 - Kommunikasjon i alle kanalar

www.hoyanger.kommune.no

eld kraft vatn

22

Videre tiltak kort sikt

- Asplan Viak i gang med vurdering av ytterlegare tiltak i lag med fagavdelinga